

FILIPENSES

**Marí ke Pablo, Timoteo wa'até wakára'aka
Filipos e i'imakáñojlo puráka'aloji**

1 ¹Weká wakára'año marí puráka'aloji ijlo. Jesucristo wa'até jápajeño weká, ñakele walana'á iká, piyukeja Jesucristo ja'apiyá jema'ajeño, Filipos e i'imakáñojlo marí puráka'aloji. Tupana ja'apiyá jema'ajeño nakiyana i'imakale, pajluwa keja iká Jesucristo wa'até, ñaké kaja ajopana ra'apiyá jema'ajeño wa'até. Re ijwa'até amájeño, re kaja ijwa'até iñathé a'ajeño. Nekajlo wa'ató wawakára'a marí puráka'aloji. ²Eko wara'apá Tupana, eyá wawakára'ajeri Jesucristo wa'até, la'á inaku palá, palá ipechu i'imakáloje napalamane aú pajwa'atéchaka.

³Nu'ujnataka kewá nupéchuwa inaku, numá Tupánajlo: "Palá pilá aká nuká naú, nuñathé a'ajeño ne'emakale", ke. ⁴Eyá nupura'akochu rijwa'até, pu'ují nupechu ke nupura'akó ichaya rijwa'até, ⁵a'akale nuñathé, ikeño'oká riyukuna jema'akana wakajé, eyá maárejecha.

⁶Raú nuwe'epí rila'aká palá ipechu, i'imakáloje palá la'akaná nakuja riwátaka ke. Ripalamane aú i'imajé palá la'akaná nakuja, a'ajná Jesucristo pa'ajiko piño majó ejená. ⁷Palá wani nojló nupéchuwa i'ijnatákana piyukeja ilé ke inaku, kajrú wani nuwátakale iká, Tupana la'akale inaku palá wani, rila'aká nunaku ke kaja. Ríimataka iná kapichákajo liyá yukuna i'imakana

jimaje naka'á nuká ina'uké wajákelana chojé. E'iyonaja kalé kaphí nupechu, maare eyá i'imajemi nu'umajíkale kaja palá wani riyukuna wawakára'ajeñojlo, raú nawe'epíkaloje nájeka nu'umaká riyukuna.⁸ Palá Tupana we'epika kajrú wani nuwátakajla piyukeja amákana, íki'iya nuwátakale iká Jesucristo palamane aú.

⁹Nupura'ó kaja inaku rijwa'até, ra'akáloje iñathé, iwátakaloje richájeno, richájeno ke, pekowáaka. Numá kaja rijló, ra'akáloje ijló we'epíkaje, raú iwe'epíkaloje palá rinakojé;¹⁰raú iwe'epéje kaja palá nakaje la'akaná pajlokaka. Tupana palamane i'imajé palá la'akaná nakuja, ñakele Jesucristo pa'ajiko piño majó wakajé, unká na pachá riwajálaje iká,¹¹kajrú wani ila'akale nakaje palá ripalamane aú ajopana e'iyowá. Ilé ke namájika aú ila'aká palá nakaje, nephaje kaja Tupana ja'apí, raú napura'ajó kaja palá wani rinaku.

¹²Nojena, kaja naka'á nuká maare ina'uké wajákelana chojé. Nuwata iwe'epika maare nu'umaká e'iyonaja, ajopana jema'aká nuliyá mékeka Tupana i'imataka iná kapichákajo liyá yukuna.

¹³Piyukeja suráana, nuwa'aphé i'imakaño, eyá we'emakana wa'até i'imakaño, we'emakana ñakaré wa'aphé i'imakaño, kajena jema'añó piyukeja mékaje yukuna i'imakana jimájeka nuká maare.¹⁴Ajopana nojena, Jesucristo ja'apiyá jema'ajeño, jema'aká aú naka'aká nuká ina'uké wajákelana chojé yukuna, nala'á kaphí napéchuwa, nakero'okó piyá Tupana puráka'alo yukuna i'imakana piyá ajopánajlo. Nala'á kaja richaje kaphí napéchuwa richojé.

¹⁵Ne'iyajena pura'año Jesucristo nakú ajopana wa'até, chapú napechu i'imakale nunaku, ñaké kaja ajopana pechu i'imakáloje nunaku raú. Eyá ajopana i'imaño palá riyukuna, palá kaja ajopana pechu i'imakáloje nunaku najwa'até.¹⁶Eyá ajopana i'imaño riyukuna ajopánajlo, nawátakale íki'iya nuká. Nawe'epí Tupana a'aká nu'umaká, nu'umakáloje Jesucristo puráka'alo chaya pura'ajero penaje.¹⁷Eyá ajopana i'imaño Jesucristo yukuna ajopánajlo, nawátakale palá nakaje i'imaká najló, e'iyonaja unká paala napechu nakú riká. Richaje chapuka ri'imakáloje nojló maare ina'uké wajákelana chu nu'umaká ketana, penaje ne'emá ñaké riyukuna ajopánajlo.¹⁸E'iyonaja unká na penaje nojló nakaje ne'emakare yukuna i'imálá. Nojló palani, na'apátakale Jesucristo yukuna ajopánajlo. Ne'iyajena pechu ka'ajná unká paala nunaku, e'iyonaja pu'ují napechu, ne'emakale riyukuna ajopánajlo.

¹⁹Jesucristo a'ajeri nuñathé Ripechu aú, nácho'otakaloje nuká marí ina'uké wajákelana chiyá penaje, ipura'akole nuchaya Tupana wa'até. Riká la'arí napechu pu'ují.²⁰Ñakeja nuwátaka

nujápaka'ala, riwakára'akare nula'aká la'akana, unká wani nuwátala rila'akana apo'ojó. Nuwata nupechu i'imaká kaphí me'etení riyukuna i'imakana nakú, raú ra'apiyá jema'ajeño pura'akóloje palá rinaku raú. Apala nenoje ka'ajná nuká maare nu'umajika ketana, e'iyonaja kalé nuwata ra'apiyá jema'ajeño pura'akó palá Tupana nakú, nu'umakale nojló riyukuna i'imaká. **21** Jesucristo wátaka ke la'akanaja nuwe'epeje nutukumó, marí eja'awá chu nu'umajika ketana. Me'etení nutaka'akela, palani nojló ri'imakajla. **22** Marí eja'awá chu nu'umaká ketana, nula'ajla kajrú nakaje ri'imakáloje palá rinaku. Ñakele unká nuwe'epila naka palani nojló: re jo'ó kaja eja'awá chu i'imakana ka'ajná, taka'akaje ka'ajná. **23** Puwichani nojló ilé kaje nakojé we'epíkana, naka la'akana. Palani nojló taka'akaje i'imakajla, nu'ujnakáloje Jesucristo i'imaká ejo, re nu'umakáloje rijwa'até. Ilé kaje i'imárijla nojló palani. **24** E'yonaja kalé no'okáloje iñathé penaje nuwata re jo'ó kaja marí eja'awá chu i'imakana. **25** Nuwe'epí re jo'ó kaja nu'umajika ijwa'até no'okáloje iñathé, richaje ipechu i'imakáloje pu'ují Jesucristo nakú, ñaké kaja ipechu i'imakáloje kaphí richojé. **26** Ñakele meketana i'imajemi, nu'umajé piño ijwa'até, raú ipechu i'imakáloje richaje pu'ují rinaku.

27 Marí kalé nuwátaka ila'aká, unká nu'umalá ijwa'até ketana: Illa'á piyukeja nakaje palá, Jesucristo puráka'alo kemaká ke. Apala nu'ujnajika ka'ajnó ichaje wakajé, nuwata iyukuna jema'akana: "Rejenowaja péchuruna neká Tupana wátaka ke la'akana nakú. Kaphí péchuruna kaja neká Jesucristo yukuna i'imakana nakú ajopánajlo", ke nuwátaka iyukuna jema'akana. **28** Ikero'oniño chapú inaku péchuruna piyá. Ilé kaje namájika aú, nawe'epeje Tupana wa'atéjenaka iká, eyá nawe'epeje kaja kapichájeño penájenaka neká. Tupánaja kalé iimatari iná kapichákajo liyá. **29** Ripalamane aú ipechu kaphí Jesucristo chojé; ripalamane aú kaja ijña'á chapú kaje yajwé panaku, ra'apiyá jema'ajeño i'imakale. **30** Rejenowaja iká nujwa'até pajñakani. Kaja amá mékeka nomájika kajrú chapú kajé yajwé i'imaká. Nu'umaká ijwa'até wakajé, eyá maárejecha, ñakeja kaja jema'aká chapú kaje yajwé nomákare yukuna.

2 ¹Kaphí Jesucristo la'aká ra'apiyá jema'ajeño pechu. Íki'ija riwátakarena kaja iká. Ilé ke ri'imakale ijlo, palá ipechu. Ñakele iwe'epí ajopana mu'ují. Rila'á kaja ipechu palá, raú iwe'epíkaloje khaí ajopana ina'ukena nakú. **2** Nuwata ila'aká nupechu pu'ují, palá pajwa'atéchaka i'imakana aú, pajluwa chuwá ipéchuwa i'ijnatákana aú, eyá pajluwa chuwá nakaje la'akana aú.

³ Ilá'aniña nakaje, raú ilá'akáloje inakuwá ajopana chá'atajeño ke; ilá'a inakuwá ajopana ja'apejé i'imakaño ke. ⁴ Iwátaniña ijllúwaja nakaje palani; iwata kaja nakaje palani i'imaká ajopánajlo.

⁵ Ipechu i'imá Jesucristo pechu i'imaká ke kaja, marí ke:

⁶ Tupana pechu, ke kaja Jesucristo pechu.

Riwátakela, ri'imajla kaja Tupana ke
maare eja'awá chu ri'imaká wakajé, e'iyonaja kalé ri'imá
ra'apiyateje ke.

⁷ Rimotho'ó marí eja'awá chu i'imaká,
ri'imakáloje ina'uké, weká ke kaja.

Rila'á rinakuwá Tupana wa'até jápajeri keja.

⁸ Ina'uké ri'imaká wakajé,
palá rema'ajika Tupana ja'apiyá.

Rema'akale palá ra'apiyá, Jimaje nenó ri'imaká
a'awaná apiyákakanami nakojé.

Unká ina'ukélaruna nenójika riwakajé i'imaká,
ke nenoka ri'imaká.

⁹ Ilé ke Jesucristo jema'akale, Tupana ja'apiyá aú
ra'a ri'imaká, ina'uké iphákaloje ra'apí piyuke,
ri'imakáloje nachaje wakára'ajeri wani penaje.

¹⁰ Piyukeja je'echú chiyájena,
piyukeja ina'ukena eja'awá chu i'imakaño,
kawakala ewá i'imakaño, kaja taka'akaño,
kele i'imajeño ra'apejé.

Riká i'imajeri nawakára'ajeri wani.

Rijimaje piyukeja tára'ajeño ne'erúpachi aú,
nachaje wakára'ajeri ri'imakale.

¹¹ Raú nawe'epeje ajopana chaje wani Jesucristo.
Ilé ke ri'imajika, nemakáloje rinaku:
“Ajopana chaje wakára'ajeri wani riká”, ke.
Raú napura'ajó palá wani Tupana nakú.

Jesucristo ja'apiyá jema'ajeño amátaño ajopana ina'ukena palá la'akaná aú. Riyukuna marí

¹² Ñakele nojena, íki'iija nuwátakarena, palá jema'aká no'opiyá,
nu'umaká ijwa'até wakajé ketana i'imaká. Chuwa, nuwata
jema'aká richaje no'opiyá, juká nu'umaká iliyá ketana. Nuwata
i'imaká palá nakaje la'akaná nakuja Jesucristo palamane aú.

Ri'imatá iká kapichákajo liyá, ñakele iphá wani ra'apí; ilá'a nakaje
riwátaka ke. ¹³ Tupana la'arí iná pechu palá, iná wátakaloje palá
la'akaná raú; ra'a kaja iná ñathé rila'akaná aú.

¹⁴ Ila'aniña nakaje iyukujnó; akha'ákaniño kaja pajwa'atéchaka rijimaje, ¹⁵ raú unká na pura'alajo meke inaku. Ila'á palá nakaje keleruna ina'ukena, pu'uwaré la'ajeñó, e'iyá, Tupana yaní i'imakale. Raú pu'uwaká palá ila'akare amájiko najló, iwirrina amako pu'uwaká kalajeruni chu, ke kaja. ¹⁶ Ripuráka'alo ja'apiyá i'imakana aú, iná i'imá matajnako je'echú chu. Jesucristo pa'ajiko piño majó wakajé, nupechu i'imajé palá inaku, nuwe'epíjikale unká mapeja kalé nukapichako jewíña'atakana nakú i'imaká. ¹⁷ Apala nenoje ka'ajná nuká Jesucristo yukuna i'imakana jimaje, e'iyonaja kalé pu'ují nupechu, nu'umakale riyukuna ijlo. Riyukuna ja'apiyá jema'akana aú, ipechu kaphí richojé. Riká palani Tupánajlo, raú nuwata kaja ipechu i'imaká pu'ují nujwa'até. ¹⁸ Ipechu i'imá kaja pu'ují, rejenowaja wapechu i'imakáloje pu'ují pajwa'atéchaka penaje.

Timoteo, Epaafroditó, kele yukuna mari

¹⁹ Wawakára'ajeri Jesucristo wátajika ee, meketánaja i'imajemi nuwata Timoteo wakára'akana ilé ño'ojo amaje. Riká iphátajeri majó iyukuna nojló, raú nupechu la'akóloje pu'ují. ²⁰ Unká apú i'imálá maare nujwa'até, nupechu ke kaja péchuri. Unká kaja apú i'imálá, wátari wani a'akana rinakojó nakaje i'imakáloje palá ijlo penaje. ²¹ Piyukeja a'añó nanakojó najlúwaja nakaje nawátakare la'akana, unká a'alaño nanakojó nakaje la'akana Jesucristo wátaka ke. ²² Kaja iwe'epí kaliyani Timoteo nojló. Iká amaño ra'aká nuñathé Jesucristo yukuna i'imakana aú, ilérowa we'emaké ijwa'até wakajé. Iná i'irí a'aká iná ñathé, ke kaja ra'ajika nuñathé i'imaká. ²³ Nakele nuwata riwakára'akana ka'ajnó amaje, nuwe'epíjikaja mékeka nakaje i'imajika nojló maare ejomi. ²⁴ Kaphí nupechu wawakára'ajeri Jesucristo chojé, raú nuwe'epí nokoja nu'ujnajika ichaje.

²⁵ Nuwata kaja Epaafroditó wakára'akana ichaje. Riká iwakára'akare majó nuñathé a'ajeri penaje i'imaká. Walaka'apheja wewíña'ataka ina'uké Tupana nakú, nayuríkaloje pu'uwaré nala'akare naliyó raú penaje. ²⁶ Kajrú wani riwátaka amákana piyukeja. Jema'akale ritami ri'imaká yukuna aú, ripechu la'ó ríjló kamu'ují, unkale riwátala iwe'epika riyukuna, ipechu la'akó piyá kaja kamu'ují raú. ²⁷ Kewaka, ritami wani ri'imaká, ujú kaje chiyó ritaka'ajla, e'iyonaja kalé Tupana we'epiri numu'ují, nupechu i'imaká piyá kamu'ují wani. Ritaka'akela, richaje nomákajla riyajwé. ²⁸ Nakele tu'ujné nuwátaka riwakára'akana ka'ajnó ichaje, amákaloje piño riká, raú ipechu la'akóloje pu'ují.

Raú kaja nupechu la'ajó palá. ²⁹ Riphájika ee ichaje, ipechu i'imá pu'ují rinaku, Jesucristo ja'apiyá jema'ajeri ri'imakale ijwa'até. Ilé ke i'imakaño ina'uké ja'apí iphá palá. ³⁰ Ujú kaje chiyó ritaka'ajla Jesucristo wátaka ke la'akana jimaje. Kajrupi ri'imaká wajló, e'iyonaja ra'á nuñathé i'imaká. Iká apumí chojé ra'á nuñathé me'etení, unkale i'imajla nujwa'até maare nuñathé a'ajeñó penaje.

Palani kaje Tupana wátakare wala'aká yukuna marí

3 ¹Chuwa nojena, ipechu i'imá pu'ují wawakára'ajeri wani nakú. Numaje piño ijlo nakaje, kaja numakare nakú ijlo i'imaká, nakú. Unká nukawíla'alo ijlo ñakeja kaja kemakana nakú, palani ri'imakale ijlo. ² Amá ikó ina'uké pu'uwaré la'ajeñó liyá. Neká wakára'año nayani keráko'opana achiñana chinuma mata'akana, napechu i'imakale: “Ñaké nala'akana aú Tupana le'ejena neká”, ke. ³Rile'ejena ina'ukena weká, Jesucristo i'imatkale weká kapichákajo liyá. Rikaja kalé la'arí pu'ují wapechu Tupana nakú. Unká wapechu i'malá kaphí nakaje wala'akare chojé, we'ematákaloe wekó kapichákajo liyá raú. ⁴Nakaje nula'akare i'imaká iimatákela nuká kapichákajo liyá, nuchá'atajla piyukeja ilé kaje aú. ⁵Nuchá'atajla neká, namata'akale kaja nuchinuma weji kele kuwá'ata ke (8) kala cha nu'umaká, nomotho'oká ejomi i'imaká. Israel lakénami nakiyana kaja nuká; Benjamín michú lakénami nakiyana nuká; hebreóna nakiyana kaja nuchi'iná michuna i'imaká, ñakele hebreo ja'a nuká; fariséona nakiyana kaja nuká. Napechu ke kaja nupechu i'imaká Tupana puráka'alo nakú. ⁶Tupana wátaka ke la'akanaja kalé nuwe'epike nutukumó i'imajika. E'iyonaja riwakajé, unkale nuwe'epila palá Tupana nakojé, chapú nomájika ajopana i'imaká. Unká nuwátala ne'emaká, unká nupechu ke kalé péchuruna ne'emakale, raú kalé nula'aké Jesucristo ja'apiyá jema'ajeño chapú wani i'imajika. Tupana puráka'alo, júpimi riyuríkare ina'uké jema'akáloje ra'apiyá penaje, ja'apiyá noma'aké palá wani i'imajika. Unká na kalé kemárija nunaku: “Unká richuwá kalé ri'ijnatá ri'imaká palá”, ke.

⁷Piyukeja nula'ajika ilé ke júpimi i'imaká, nupechu i'imakale nunakuwá: “Ñaké la'akana japi palani Tupánajlo”, ke. Chuwa nuwe'epí unká na penaje kele kaje i'malá nojló, palani nu'umakale ríjló Jesucristo palamane. ⁸Chuwa unká na penaje nojló nakaje jupejé nula'ajíkarenó i'malá, nuwakára'ajeri Jesucristo ja'apiyá jema'akana ijlunami chojé. Nakaje kupákejami ke nuwe'epika nakaje, júpimi nuwátakare, nakú; kaja nuyurí ríká

nuyámojo, nu'umakáloje Jesucristo ja'apiyá jema'ajeri penaje. **9** Unká lamá'atakejami ke kalé nu'umaká Tupana puráka'alo, júpimi riyuríkare ina'ukejlo i'imaká, ja'apiyá jema'akana aú. Eyá chuwa, unká japi la'alá pu'uwaré ke nuká Tupánajlo, kaphí nupechu i'imakale Jesucristo chojé. **10** Nuwata richaje wani Jesucristo nakojé we'epíkana. Rimakápo'oko ejomi, ra'á ra'apiyá jema'ajéñojlo Ripechu. Nuwata piyuke nakaje la'akana Ripechu wakára'aka ke. Jesucristo ñia'arí chapú kaje panaku wachaya i'imaká. Ñaké kaja nuwátaka chapú nala'akare nuká ña'akana panaku, riyukuna i'imakana jimaje. Riká taka'arí wachaya i'imaká, ke kaja nuwátaka riyukuna ja'apátkana ajopánajlo jimaje taka'akana. **11** Nutaka'ajika ejomi, numakápo'ojo piño, Jesucristo makápo'oko piño i'imaká ke kaja.

Richaje, richaje ke Pablo wátaka Tupana wátaka ke la'akana. Riyukuna marí

12 Unká numalá nunakuwá: Kaja nuñapata piyukeja nakaje, Tupana yuríkare nojló, la'akana, ke. Kaphí nula'aká nupéchuwa, nuñapátkaloje piyuke wani nakaje, nutukumó yuríkaro, la'akana. **13** Nojena, chuwa kaja unká nu'ujnatala nupéchuwa nakaje, jupejé nula'ajíkare i'imajika, nakú. Chuwa nakaje nutukumó i'imajíkare nakuja nupechu. **14** Je'echú chojé nuphájika wakajé, Tupana a'ajé nojló nakaje ra'ajíkare piyukeja kaphí Jesucristo chojé pechu i'imakáñojlo.

15 Tupana wátaka ke wani la'ajéñojlo numá, ipechu i'imakáloje nupechu ke kaja ñaké la'akana nakú penaje. Apala apo'ojo kemachi e'iyajena pechu ka'ajná. Eko Tupana la'á ipechu palá, iphátkaloje nupechu penaje. **16** Me'etení puráka'aloji i'imakare chuwá, chuwaja iyuró.

17 Nojena, ila'á palá nakaje, nula'aká ke kaja; a'á kaja inakojó mékajenaka la'aká palá, wala'aká ne'iyowá i'imaká ke kaja.

18 Kaja pulapecha numaká ijól marí nakú i'imaká, e'iyonaja numá piño ijól rinaku nuyako: Kajrú wani ina'ukena, unká wani a'alaño nanakojó nakaje, Jesucristo la'akare nachaya ritaka'aká aú a'awaná apiyákakanami nakú i'imaká. Chapú wani napecchu rinaku. **19** Ñakele kaja penaje wakajé, nakapichajo piyukeja. Nakaje wátakana najluwa nakuja napecchu, nachi'inárikana ke najló ri'iimakale. Piyukeja apáña'añojla nakaje nala'akare ja'apí, e'iyonaja unká napáña'alo ra'apí. Nakaje, marí eja'awá chu i'imakare, wátakanaja nawe'epí natukumó. **20** Eyá weká, wañakajela wani je'echú chu, ñakele we'ematájeri Jesucristo

iphájika piño majó wakajé, wátakana nakú weká. ²Riwakajé rapiyákaje wanapona wajló. Kapichájero penaje wanapona i'imakare rapiyákaje, ri'imakáloje rinapona ke kaja. Piyukeja wani la'ajerí ri'imakale, rila'ajé ñaké; rile'ejé waja piyukeja nakaje.

4 ¹Nakele nojena, íki'i ja nuwátakarena, nuwata wani amákana. Iká la'añó pu'ují nupechu. Ipechu i'imá ñakeja kaphí wawakára'ajeri Jesucristo chojé.

²Nuwata Evodia, Síntique wa'até, lamá'ataka pura'akajo pajwa'atéchaka, Jesucristo ja'apiyá jema'ajeño ne'emakale.

³Eyá piká, nujwáke'ewe, numaká nakaje la'akana nakú, ke pila'akano riká. Pijló numá: Eko pa'á nañathé, nakha'ákako piyá pajwa'atéchaka. Wejena ke neká, kaja iwe'epí na'aká nuñathé nu'umaká ijwa'até wakajé, no'opátakaloje Tupana yukuna ajopánajlo penaje. Clemente a'arí kaja nuñathé i'imaká, ñaké kaja ajopana a'aká nuñathé i'imaká. Kaja Tupana yá'ata je'echú chu i'imajíkaño íí ripapérane chojé.

⁴Nojena, ipechu i'imá pu'ují ñakeja wani Jesucristo nakú. Numá piño ijló: ¡Ipechu i'imá pu'ují rinákuja kalé! ⁵I'imá ina'uké wani piyukeja ina'ukena wa'até. Yewíchaja Jesucristo pa'akó piño majó iphaka rená chojé.

⁶Unká na aú kalé iwó ka'ajó; i'imá piyukeja nakaje ipechu nakú i'imakare yukuna Tupánajlo. Ikeja'a nakaje riliyá, imá kaja ríjló: "Palá pila'aká weká piyukeja nakaje pila'akare wajló aú". ⁷Ilé ke ila'ajika ee, Tupana la'ajé ipechu palá, iwó ka'akó piyá nakaje nakú. Palá wani rila'aká iná pechu, Jesucristo ja'apiyá i'imakana aú; unká méño'oho iná pechu iphálajla rinakojé we'epíkana.

⁸Eyá kaja penaje, nojena, nuwata i'ijnataka ipéchuwa kewákaje puráka'aloji nakuja. I'ijnatá kaja nakaje, apú chaje wani i'imakare nakú, palá la'akaná nakú, nakaje palani inajlo i'imakare nakú, nakaje palani ajopana la'akare nakú. Ilé kaje nakuja i'ijnatá ipéchuwa, ila'akáloje ñaké. ⁹Ila'á nakaje nowíña'ataka i'imaká ke. Kaja nula'á jenakú, ila'á ñaké. Kaja amá nula'aká nakaje rewá i'imaká, ñakele ila'á ñaké kaja. Rila'akana aú Tupana la'ajé ipechu palá.

Liñeru na'akare Páblojlo i'imaká yukuna marí

¹⁰Pu'ují wani nupechu nuwakára'ajeri Jesucristo nakú, iwe'epíkale piño nuká, nuñathé a'akana aú. Unká numalá raú: "Kaja ipechu kapicháñaa nuká", ke; unká ilé ke kalé riká. Unká méño'oho a'alá nuñathé, ya'ajná nu'umakale iliyá i'imaká. ¹¹Unká kamu'ují nula'aká nakaje nakú aú kalé numá ijló ilé ke. Pu'ujija

nupechu piyukeja nakaje nukapi i'imakare wa'até. ¹² Kaja nuwe'epí meke i'imakana, unká nakaje i'imalá nojló wakajé; nuwe'epí kaja meke i'imakana, kajrú nakaje i'imaká nojló wakajé. Palá kaja nupechu, ñó'ope a'ajnejí i'imakachu nojló; palá kaja nupechu, nujña'akachu me'epijí panaku. ¹³ Nujña'ajla panaku piyukeja nakaje, Jesucristo palamane aú nu'umakale. ¹⁴ E'yonaja kalé ila'a palá wani nunaku i'imaká, iwe'epíkale nuká. Maare, chapú kaje yajwé nomaka e'iyá, ila'a nunaku palá.

¹⁵ Nócho'oko Macedonia te'eré eyá wakajé, nu'ujná Tupana i'imataka ina'uké kapichákajo liyá yukuna i'imajé ajopánajlo, ajopánajlo ke. Riwakajé ikaja kalé, Filipos e i'imakaño, a'añó nuñathé liñeru iwakára'akare nojló aú. ¹⁶ Tesalónica e nu'umaká wakajé, pulapé iwakára'aka nojló liñeru, apú nakaje wa'até nu'umajowa penaje. ¹⁷ Ila'a nunaku palá i'imaká, liñeru a'akare nojló aú; wa'ató ila'a kaja inakuwá palá, Tupana la'ajíkale iká palá richaje. ¹⁸ Kaja iwakára'a nojló Epafrodito wa'até i'imaká piyuke nakaje nula'akare kamu'ují nakú, raú re ñó'ope nakaje nojló me'etení. Palani nojló piyuke ila'akare, palani kaja Tupánajlo riká. Nakaje, pu'ují Tupana pechu i'imakare nakú, ke kaja rijló nakaje a'akare nojló. ¹⁹ Ñakele Tupana a'arí rinakojó nuká, a'ajeri kaja rinakojó iká, ila'aká piyá kamu'ují nakaje nakú, Jesucristo palamane i'imakale. ²⁰ Wara'apá Tupana palamane weká, ñakele nuwata ina'uké pura'akó rinaku wa'ajini wani palá. Ñaké riká.

Pablo i'imaká riyukuno najló marí

²¹ Eko palá piyuke Jesucristo ja'apiyá jema'ajeño, ilérowa i'imakánojlo. Wejena, maare nujwa'até i'imakaño kemaño kaja inaku: "Eko palá najló ka'ajnó", ke. ²² Piyuke Tupana ja'apiyá jema'ajeño, maárowa i'imakaño, kemaño inaku: "Eko palá najló ka'ajnó", ke. Romano i'imakana ñakaré chiyájena kemaño kaja inaku ñaké kaja.

²³ Nuwata wawakára'ajeri wani Jesucristo la'aká iká palá wani piyukeja ilérowa.

Kaja.